

Ändrings- och tilläggsyrkande

Ärende 13. Handlingsplan för integration 2024-2027

Ärendets dnr: Ks 2023/158

Miljöpartiet yrkar bifall till Centerpartiets yrkande samt våra, Miljöpartiets yrkanden, enligt nedan.

Nedan är områden yrkade ändring för, markerat med grönt i dokumentet, samt överstrykningar. Enbart de stycken där Miljöpartiet kan komma att yrka tillägg/ändring har medtagits.

1.3 Mål

Kommunens utgångspunkt är att alla vill och kan ta ansvar för sitt eget och sina barns liv men att stöd ibland kan behövas temporärt. Vellinge kommuns insatser skall stödja den nyanlände till eget ansvarstagande för att komma in och etablera sig i det svenska samhället.

- Inom ramen för integration behöver vi jobba för att Vellinges nya medborgare känner sig trygga och välkomnade. Genom att stödja ~~ställa tydligare krav på~~ den som kommit till Sverige och Vellinge kommun för att bygga sig ett eget liv här. Det gäller framför allt vikten av att lära sig svenska språket och att göra sig anställningsbar samt att komma i egenförsörjning. Men integration är mer än ett jobb. En viktig del i integrationen är att ~~anpassa sig efter~~ förstå det svenska samhället och de normer och värderingar som gäller här. God förståelse och kunskap om vad som gäller i Sverige ökar möjligheten att komma in i det svenska samhället.

Genom att arbeta för en hållbar och långsiktig inkludering så tar kommunen ansvar gentemot inte bara nuvarande invånare utan även nästa generations kommuninvånare. Detta då forskning tydligt visar på att mottagandet och inkluderingen av en nyanländ individ kan ge påverkan 2 generationer framåt.

Målet med handlingsplanen är att nå en så bra integration som möjligt genom:

- Ett inkluderande mottagande där individens resurser tillvaratas och ger en mångfald som bidrar till kommunens och regionens utveckling.
- Att de nyanlända under etableringsperioden aktivt deltar i integrationsarbetet för att kunna bli självförsörjande med egen bostad.
- Att de nyanlända blir en integrerad del av Vellinge kommun.
- Ett ökat samarbete mellan de offentliga, privata och ideella sektorerna.

- Att kommuninvånarna medverkar i integrationsarbetet och att kommunen kan tillvarata detta engagemang.
- Att systematiskt kvalitetssäkra och följa upp kommunens mottagande och integrationsarbete.
- En ekonomisk och social hållbarhet.
- Ett inkluderande mottagande som bygger på individens delaktighet i samhället, resurser och förmåga att bli självständig och självförsörjande. Kommunens utgångspunkt är att alla vill och kan ta ansvar för sitt eget liv men att stöd ibland kan behövas. Vellinge Kommuns insatser skall stödja individen till eget ansvarstagande, genom att fokusera på individens behov.
- Tydliga krav på att lära sig svenska språket samt att komma i egen försörjning.
- Särskilt fokus på att få in kvinnorna i samhället genom att de lär sig svenska språket och komma i egenförsörjning.
- Att fokusera på jämställdhet och kvinnors rättigheter som är en viktig del av Vellinge Kommuns värdegrund.
  - Att de som kommer till Vellinge väljer att stanna i Vellinge kommun. Något som ger individen möjlighet att ge tillbaka ekonomiskt och socialt till sin mottagande kommun.

1.4 Styrning och ledning politiskt

Det politiska ledarskapet ska förmedla en tydlighet i kommunens intentioner kring mottagande av nyanlända där integration är en framgångsfaktor för kommunen. Den politiska ledningen följer verksamhetsområdena genom respektive nämnd. Kommunstyrelsen har ansvaret att ta fram strategi för integration samt följa upp dess mål och indikatorer, att systematiskt kvalitetssäkra och följa upp. Kommunstyrelsen har det kommunövergripande bostads- och samhällsplaneringsansvaret samt de strategiskt övergripande sysselsättnings- och arbetsmarknadsfrågorna som ankommer på kommunen. KS ansvarar även för avtal med Arbetsförmedlingen eller annan part.

Då integrationen kräver många samverkande organisationer och aktörer är uthållighet och hållbarhet i genomförandet av handlingsplanen viktigt för en långsiktig integration.

1.7 Integration

Integration är en ömsesidig anpassning delaktighet av samhälle och individ. Integrationen bygger på att stärka individens egna resurser att bli delaktig och självständig i samhällslivet. Vellinge kommun anser att svenska språket, utbildning, arbete, en ordnad bostad, trygghet, förståelse och respekt för det svenska samhällets grundläggande värderingar är förutsättningar för integration i samhället. Dessa delar är därför prioriterade satsningar i Vellinge kommuns integrationsarbete. Genom att planera för och arbeta med dessa fokusområden ska vi nå en god integration. Jämställdhet och kvinnors rättigheter är en viktig del av Vellinge Kommuns värdegrund. Det är viktigt att detta genomsyrar allt

integrationsarbete. Etableringsenheten och elevhälsan får ett särskilt uppdrag att arbeta med kvinnors jämställdhet och deltagande i samhällsintegrationen.

Handlingsplanen anger inte när en person anses integrerad. Den perioden kan uppgå till fler år än planens omfattning och skilja sig från individ till individ. De nyanlända ska även efter etableringsperioden ges möjligheter och stöd att bli en integrerad del av Vellinge kommun.

1.9 Vellingemodellen

Vellingemodellen utgår från Vellinge kommuns vision *Bästa möjliga livskvalitet – för dig och kommande generationer*. Målsättningen för Vellingemodellen är att medverka och bidra till att den enskilde får utveckla sina personliga resurser för att leva och ta ansvar för ett självständigt liv. Detta gör Vellingemodellen genom att den genomsyras av ett individfokus. Målgrupp för Vellingemodellen är bl.a. ensamkommande barn, nyanlända men även arbetslösa ungdomar och andra grupper som av olika anledningar kan riskera utanförskap.

Med tydliga krav, individfokus och med svenska språket i centrum ska samtliga individer lämna både grund- och gymnasieutbildning med fullständiga betyg. All evidens visar att en förutsättning för ett självständigt liv är en gymnasieutbildning med minst godkända resultat. Utbildning är den viktigaste skyddsfaktorn för att skapa förutsättningar för ett självständigt liv. Därför ska kommungemensamma riktlinjer tas fram för att säkerställa att målgrupperna för integrationsplanen deltar i utbildningsinsatser. En ökad samverkan mellan skola och socialtjänst är viktig. Socialsekreterare kan med fördel arbeta mer med hembesök.

Då utbildningsbakgrunden varierar för de ensamkommande barnen, är det viktigt att individuella utbildnings- och studieplaner utformas och följs upp kontinuerligt. Vellingemodellen innebär integrering av nyanlända elever i klass/undervisningsgrupp, utifrån rektorns beslut för att motverka segregation och ge goda förutsättningar för utveckling i svenska språket.

Kommunen har som högt prioriterad målsättning att nyanlända elever, förutom i enskilda fall där speciella omständigheter talar så emot, skall spridas ut så brett som möjligt bland kommunala och fristående skolor och förskolor. Kommunen har en positiv förväntan på att fristående skolor och förskolor vill bidra till förverkligandet av denna målsättning. För att detta ska fungera bra med de resurser som finns, så erbjuds lärare möjlighet till fortbildning avseende svenska som andra språk.

1.10 Framgångsfaktorer

Framgångsfaktorer i integrationsarbetet är en sammanhållen organisation som arbetar utifrån sitt ansvarsområde mot gemensamma mål med individen i fokus. Vellingemodellen är ett av redskapen, för medarbetarna, att med en gemensam metod kunna arbeta för att ta tillvara den enskildes resurser.

Kontinuerliga uppföljningar av integrationsarbetet på olika nivåer, från individnivå till en kommunövergripande nivå, är ytterligare en framgångsfaktor i kommunens integrationsarbete.

En framgångsfaktor är att individen har ett arbete och egen bestående bostad. Vellinge kommun arbetar med rätten till egenförsörjning där egna resurser alltid ska tillvara tas och med möjlighet till hjälp genom stöd och coachning. Kommunen måste därför arbeta med långsiktiga bostadslösningar där individerna får möjlighet att etablera sig inför framtiden.

En framgångsfaktor är transparens och en tydlig samordning, som skapar en bra sammanhållen process mellan instanserna. Med en effektiv process både för nyanlända och personal. Att det kan ges handledning, rådgivning och fortbildning för personalgrupper och enskilda i frågor om flyktingmottagning och integration.

2.2.2 Ensamkommande barn och unga som fyllt 18 år

Då de ensamkommande barnen fyller 18 år slussas de vanligtvis ut i tillfälligt boende.-Dessa ungdomar har vanligen ett glest nätverk av vuxna vilket innebär att de vänder sig till sin socialsekreterare för praktiskt stöd i olika avseenden. De ungdomar som är placerade på HVB externt, kommer att slussas ut i den kommun där de är placerade. Den enskilde kan inte anses ha rätt till ekonomiskt bistånd om han/hon inte efter bästa förmåga försöker bidra till sin försörjning. För ensamkommande ungdomar som uppbär försörjningsstöd ska därför krav ställas på studier, praktik eller arbete.

Ensamkommande unga med avslagsbeslut

Särskild hänsyn ska tas till ensamkommande barn som fyllt 18 år eller förklarats vara 18 år och är etablerade med stöd, vänner och skola i Vellinge kommun. Ambitionen från kommunen är att möjliggöra att dessa ungdomar erhåller ett boende i kommunen för att kunna fullfölja sina studier på orten.

2.2.4 Tolkjänster

Enligt Förvaltningslagen ska en myndighet använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska. Även skolorna ska erbjudas tolktjänst vid behov. Vid behov av tolktjänst ska mest kostnadseffektiva alternativ användas.

2.5.1 Individuell handläggning

Om nyanländ söker extra etableringsinsatser i kommunen, görs en bedömning av socialsekreteraren på Vuxenenheten, om det finns behov för extra insats, från Etableringsenheten. Extra etableringsinsats kan först bli aktuell efter 4 veckor av grundläggande insatser från Etableringsenheten, dvs Ankomsten.

Vid behov av extra insats aktualiserar ansvarig socialsekreterare en vuxenutredning enligt 11:1 SoL. Utredningen ska innehålla beskrivning av insats och behov. Utredningen ska även tydligt beskriva hur behovet kan tillgodoses med hjälp av extra etableringsinsats. Insatsen ska vara tidsbegränsad och leda till att personen i fråga ska kunna bli självständig med hjälp av extra insatsen. Uppföljning görs med socialsekreterare, etableringscoach och familjen efter halva beslutade insatstiden.

Exempel på anledningar till behov av extra insatser från Etableringsenheten:

- Analfabetism/Illitteracitet
- Kvotfamilj

- Hushåll där en eller flera personer har funktionsnedsättning
- Personer som är sjukskrivna eller har andra svårigheter
- Pensionär
- Bostadslös
- Ensamstående föräldrar

För att etableringen ska ges bästa möjlighet för att utföra uppdraget inom extra stöd angående analfabetism så bör SFI göra en kartläggning av deras studenter med låg eller ingen skolbakgrund kring deras progression samt inlärningsförmåga. Underlagen ligger till grund för etableringens fortsatta stöd för individen och blir ett stöd för etableringens fortsatta arbete med individens väg mot självständighet.

2.6 Coachning

Etableringscoachens uppdrag är att utifrån bedömd insats från vuxenheten arbeta med beställd insats för att utveckla de nyanländas personliga resurser och främja deras möjligheter till ett självständigt liv. I tjänsten ingår det att praktiskt stödja, vägleda och motivera de nyanlända till integration och etablering i det svenska samhället. Det kan gälla att praktiskt vägleda till utbildning, arbete, boende och deltagande i lokalsamhället. Arbetet innebär ett nära samarbete med socialsekreterare inom Vuxenheten och Arbetsförmedlingen. När nyanländ anländer till kommunen leds introduktionsarbetet av etableringscoachen. Introduktionsarbetet kallas Ankomsten. En viktig del i uppdraget är att arbeta med den nyanlände så att denne själv kan ska hitta egen försörjning och eget boende under eller inför avslutat etableringsprogram.

7.3 Tillgång till förskola

Nyanlända med barn i förskoleåldern uppmanas att skriva in sina barn i förskoleverksamheten. Förskolan är en viktig del i barnets språk- och identitetsutveckling och genom förskolan stärks barnets tvåspråkighet och kulturtillhörighet. Förskolan ska aktivt följa och arbeta med språkutveckling hos nyanlända barn.

Det ska finnas kommunövergripande riktlinjer för hur barnet och deras föräldrar introduceras i verksamheten för att skapa förståelse för och delaktighet i barnets utveckling. Detta gäller för förskola och grundskola. Etableringsplanen, som upprättats mellan den nyanlända och Arbetsförmedlingen, har krav på deltagande och planerade aktiviteter såsom SFI, kurs i samhällsorientering och olika typer av arbetsmarknadsaktiviteter.

I dagsläget har Vellinge kommun hög efterfrågan på förskoleplats hos både kommunala och fristående förskolor. Lagstiftningen ställer krav på att en förskoleplats ska erbjudas inom 4 månader från det att ansökan kommer in. Kraven i lagstiftningen uppnås i dagsläget av Vellinge kommun. Satsa på att förskola finns inom rimligt avstånd till bostaden.

7.4 Rätten till utbildning i grundskolan samt SFI och IM

Asylsökande barn och ungdomar ska tas emot i skolan så snart det är lämpligt med hänsyn till elevens personliga förhållanden, dock senast en månad efter ankomsten. Nyanlända kan tas emot i såväl kommunala som fristående verksamheter. Ensamkommande asylsökande barn har rätt till utbildning, dock inte skolplikt. Ensamkommande barn med tillfälligt eller

permanent uppehållstillstånd har däremot skolplikt. Barn till nyanlända är en grupp som redan innehar uppehållstillstånd när de hänvisas till kommunen och har därmed skolplikt.

En nyanländ vuxen har från och med andra kalenderåret det år hen fyller 16 år rätt att delta i SFI. Från och med 1 januari 2017 är det en rättighet att gå utbildningar inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå för att bli behörig till högskola eller yrkeshögskola.

Den 1 januari 2018 fick vi en ny lag som innebär utbildningsplikt för nyanlända med kort utbildning. Utbildningsplikten innebär att alla nyanlända som tar del av Arbetsförmedlingens etableringsinsatser och som bedöms vara i behov av utbildning för att kunna komma i arbete, kan anvisas att söka och ta del av utbildning, annars kan ersättningen dras in.

Dessa individer har samma närvaroplikt som övriga studerande på Vellinge Lärcenter, alltså om den studerande inte har varit på sina lektioner eller visat progression inom kursen under tre veckor skrivs eleven ut. Den tidigare individuella handlingsplanen kommer att ersättas med ett etableringsprogram. Utbildningsplikten ska följas upp och eventuell frånvaro ska rapporteras till samtliga enheter (socialtjänst, etableringsavdelning, utbildningsavdelning samt Arbetsförmedlingen). För möjlighet till kontinuitet i skolgången ska viss del av skoldagen, exvis förmiddagarna, inriktas på prioritering av just skolan.

Elever skrivs in i den skolform som är aktuell för deras ålder. När Migrationsverket beslutar om uppskrivning av ålder, ska ny skolformsplacering göras för fastställd ålder.

SFI med yrkesinriktning erbjuds i hela Skåne genom samverkan. Utbildningarna kan kombinera kurser inom SFI/SVA med yrkeskurser inom Komvux, alternativt genomföras inom Yrkes-SFI. Yrkesutbildningarna har tagits fram för ökad matchning mellan individ och arbetsliv och har olika antagningskrav och omfattning. Genom en aktiv studie- och yrkesvägledning ges information om yrkesutbildningarnas utbud och möjligheter.

7.11 Samhällsorientering

Varje kommun ska se till att nyanlända invandrare, enligt 5 § lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare, erbjuds samhällsorientering. Lagen gäller för nyanlända invandrare som har fyllt 18 år men inte 65 år är folkbokförda i kommunen och har beviljats uppehållstillstånd. Lagen gäller dock inte nyanlända som går i gymnasieskola eller är medborgare i ett land som är anslutet till Europeiska samarbetsområdet. Utbildningen är på 72 timmar och ska erbjudas på den studerandes modersmål.

Samhällsorienteringen syftar till att underlätta de nyanländas orientering i arbets- och samhällslivet. Samhällsorienteringen ska ge en grundläggande förståelse för det svenska samhället och en grund för fortsatt kunskapsinhämtande. Målet ska vara att deltagarna utvecklar kunskap om:

- De mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna.
- Den enskildes rättigheter och skyldigheter i övrigt.
- Hur samhället är organiserat, och
- Praktiskt vardagsliv.

- Frågor om rättigheter och skyldigheter samt barnuppföstran, jämställdhet och hedersvåld ska vara ett obligatoriskt inslag i samhällsorienteringen. Särskilt informationsmaterial ska tas fram.

Vellinge kommun tillhandahåller samhällsorientering både i egen regi via Vellinge lärcenter och via externa anordnare. Samhällsorienteringen är en del av Välkomsten, som organiseras och erbjuds av Vellinge lärcenter. Välkomsten innehåller 9 moduler där varje modul innehåller såväl information från ett nationellt perspektiv som ett lokalt perspektiv:

Integration är att mötas och ha utbyte av varandra. Inte ensidig plikt. Integration handlar om att känna tillhörighet i samhället. Det betyder att alla ska känna sig som en del av det svenska samhället. En idé kan vara att vi istället talar om Social sammanhållning, som handlar om ett samhälle för alla. Ett samhälle där människor känner att de ingår i en gemenskap och har tillit och tilltro till varandra och till samhälls-institutioner.

- En viktig del av integrationen är att anpassa sig efter det svenska samhället och de normer och värderingar som gäller här. Information om svenska värderingar och hur Sverige fungerar ska ges till alla tidigt och tydligt. Normer baserade på kultur eller religion får inte hindra någon från möjligheten att komma till sin rätt och att leva sitt liv i frihet.
- Samhällsorienteringen är obligatorisk för alla vuxna nyanlända och ska befästa att integration är en plikt samt belysa vikten av det svenska språket, eget arbete samt de rättigheter och skyldigheter som gäller här. Ökat fokus på kvinnors och barns rättigheter.
- Införa en examination, ett samhällstest efter genomförd kurs. Komplettera om man inte klarar provet. Alla ska ha genomgått samhällsorienteringen inom ett år efter att etableringstiden inletts.
- En nionde modul läggs till i Samhällsorienteringen med fokus på att motverka hedersrelaterat våld och förtryck, utgångspunkt tas i det särskilda informationsmaterial som tagits fram med innehåll som exempelvis samlevnadsetik, sexuell hälsa, individuella fri- och rättigheter, sexuell läggning och jämställdhet.
- En tionde modul läggs till om Barnkonventionen
  1. Att komma till Sverige och Vellinge
  2. Att bo i Sverige och Vellinge
  3. Att försörja sig och utvecklas i Sverige och Vellinge
  4. Individens skyldigheter och rättigheter
  5. Att bilda familj och leva med barn i Sverige och Vellinge
  6. Motverka hedersrelaterat våld och förtryck
  7. Att påverka i Sverige och Vellinge
  8. Att vårda sin hälsa i Sverige och Vellinge
  9. Att åldras i Sverige och Vellinge
  10. Barns rättigheter enligt Barnkonventionen.

7.13 Modersmål

Med vissa undantag enligt Skollagen vad avser de nationella minoritetsspråken, nordiska språk och adoptivbarn gäller nedanstående för modersmålsverksamheten i Vellinge:

- Elevernas kunskapsnivå testas innan modersmålsundervisning erbjuds för att säkerställa att eleverna uppfyller skollagens krav om grundläggande nivå i grund- och grundsärskolan eller god nivå i gymnasieskolan, i aktuellt språk.
- Modersmålsundervisning erbjuds i grundskolan, grundsärskolan och gymnasiet och bedrivs efter/innan ordinarie schema, det vill säga ordinarie schema bryts ej och undervisningen sker utöver den timplan som fastställts för aktuell grund- och grundsärskola (om det inte är språkval) eller som utökat program i gymnasieskolan (om det inte är individuellt val).
- Skollagens krav på vårdnadshavare med annat modersmål än svenska och att språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet innebär att elever boende i familjehem eller i HVB-hem inte erbjuds att påbörja modersmål om inte dessa krav uppfylls.
- Miniminivån om minst fem elever som ska önska modersmålsundervisning för att skyldighet att anordna sådan uppkommer ska enligt skol- och gymnasieförordningarna räknas per huvudman och språk.
- Modersmål erbjuds enligt skollagen under sammanlagt sju läsår under elevens skoltid.
  - Modersmålsgrupperna ska vara små och tillgängliga.

(Skollagen 10 kap. 7 §, 11 kap. 10 §, 15 kap. 19 §, Skolförordningen 5 kap. 8 och 10-11 §§, 9 kap. 6 § och Gymnasieförordningen 4 kap. 7 och 17-19 §§).

9. Bostadsförsörjning

Vellinge kommun är en attraktiv bostadskommun med stor efterfrågan på alla typer av bostäder. Vellinge kommun har en utmaning när det gäller bostadsförsörjning för nyanlända och andra målgrupper med behov av bostad.

Vi erbjuder etableringsboende, tillfälligt boende, under etableringstiden i max 24 månader-48 månader beroende på behov. Därefter har individen ett eget ansvar att ordna eget boende. I Vellinge gäller lika för alla, och nyanlända har ingen förtur i bostadskön. Nyanlända har tillgång till bocoach som bistår under processen.

En ordnad bostadssituation är grunden för att kunna integreras och ge basala möjligheter till en trygg tillvaro. I detta ingår också att sträva efter att kunna erbjuda ett boende på samma plats över tiden.

För gruppen ensamkommande barn med behov av HVB-placering kan kommunen idag erbjuda placering i kommunen. Då den statliga ersättningen för ensamkommande barn inte täcker de faktiska kostnaderna för HVB-placeringarna i kommunen, genererar detta ett ekonomiskt underskott.

9.2 Sammandrag av rutin för etableringsboende

- BR-fastigheter skriver kontrakt om 12-24 månader med avstående av besittningsrätt med den nyanlände. Hyreskontrakten är en tillfällig boendelösning och detta kommuniceras

tydligt vid kontraktsskrivningen. Information kring de förutsättningar som gäller i Vellinge avseende hyreskontrakt ska ges muntligt och tydligt säkras att mottagaren har förstått villkoren. Detta bör ske vid fler tillfällen än vid kontraktsskrivningen.

- .
- Besittningsskydd är inte aktuellt när kommunen hyr ut etableringsboende eller lägenheter för sociala ändamål.
- Det är möjligt att få hyreskontraktet på etableringsbostaden förlängt med max 12 månader åt gången, dvs total hyrestid för aldrig överstiga 24-48 månader. Bedömning om förlängning görs utifrån kriterier såsom skötsamhet i boendet, dvs följsamhet av gällande regler för boendet, att hyran har betalats i tid, och att den nyanlände följer uppgjord planering med Arbetsförmedling, SFI och etableringscoach.
- Under boendetiden ansvarar etableringscoachen för att stödja den nyanlände i bostadssökande.
  - För att ge möjlighet till nyanlända att söka egen bostad ska information om uppsägningen lämnas i god tid, senast sex månader före kontraktets sista dag. Själva uppsägningen sker sedan senast en månad innan tiden upphör.
  - Om nyanländ, som planerar stanna i kommunen inte lyckats få en bostad efter etableringsboendet ska kommunen aktivt agera för att lösa bostadssituationen, då en bostad är en förutsättning för en framgångsrik integration
- Grönnytor och drift ansvarar Vellingebostäder för.

9.3 Strategier för en väl integrerad bostadsförsörjning

Vellingebostäder får i uppdrag att:

1. Arbeta med att engagera privata fastighetsägare att hyra ut bostadslösningar till olika grupper med behov av etableringsboende eller bostadssociala hyreskontrakt. Privatpersoner kan hyra ut rum, gäststugor, Attefallshus eller delar av hus till Vellingebostäder, som i sin tur hyr ut alternativt förmedlar till aktuella målgrupper.
2. Ta fram nya koncept och samarbetsformer för att få fram bostadslösningar till olika grupper med behov av etableringsboende eller bostadssociala hyreskontrakt genom att exempelvis: - attrahera människor med stora lägenheter i Vellingebostäders bestånd att hyra ut delar av lägenheten eller – initiera och presentera lösningar för flyttkedjor till mindre lägenheter.
3. Inventera möjliga fastigheter att förvärva för ändamålen.
4. En översyn av modellen för hyressättningen av etableringsboendena skall göras för att göra det möjligt för de nyanlända att klara sin hyra med den statliga ersättningen och inte behöva kompletterande försörjningsstöd

Avdelningen för samhällsbyggnad får i uppdrag att:

- Att använda Markreservation. Kommunen säkrar att byggherrar erbjuder kommunen att hyra 10% av antalet nya bostäder, under en 4-års period.

11.4 Budskap och kanaler

- Erbjud organisationer och företag att kommunicera via kommunens kanaler kring de möjligheter man kan erbjuda.
-

12. Kommunikation

- Information ska omfatta de definierade målgrupperna. Vägledning till både dessa, medborgare, medarbetare, företagare ska vara tydlig, kronologisk och med enkla vägar att få svar på frågor. "En väg in" ska eftersträvas, á la Företagslots principen. Möjlighet till information på fler, relevanta språk.
  - Transparens och möjlighet att följa sitt ärende under handläggningstiden.
  - Utgångspunkt "Gör inte människor rätt har vi informerat för dåligt."
-

Angela Everbäck

Miljöpartiet de gröna Vellinge

Ändringsyrkande

Kommunstyrelsen 10 oktober 2023

Ändringsyrkande Handlingsplan för integration

Integration betyder ordagrant att två olika saker integreras i eller med varandra och fungerar optimalt tillsammans – det går på två håll. Jämför med uppgiften att integrera två olika datasystem. Inkludering innebär att summan av enheterna utgör helheten, de är integrerade och helheten är större än enheterna var för sig. Handlingsplanen beskriver ett genomtänkt och ambitiöst utbildnings- och arbetsmarknadsprogram som förutom svenska språket också hanterar demokratifrågor, lagar, regler, normer, värderingar, jämlikhet, jämställdhet, sexualkunskap, information om lokalsamhället – det är utmärkt. Men, planen har lite med varken integration eller inkludering att göra. Bostadsdelen är direkt missvisande, kontraproduktiv och inte ens de angivna målen har nåtts.

Det är glädjande att se en bred och djup kunskap och kompetens för integration i Vellinge kommuns skolor, elevhälsa och lärcenter vilket ger ett mycket bra resultat. Detta gör att det gått riktigt bra för de flesta av de barn och vuxna som kommit till Vellinge kommun. Problemet är istället att individerna skeppas till en ny kommun efter 24 månader då den statliga ersättningen tar slut, enligt den sociala export som en majoritet av kommunfullmäktige fortsatt står bakom. Det medför ännu ett uppbrott, byte av skola, bostad, vänner, kontakter och möjligheter. Rötterna som precis börjat rota sig och ge stadga dras upp, igen. Detta missgynnar integration och inkludering, och möjligheter att etablera sig i Sverige.

Vellinge lärcenter och annan personal på kommunen har ett givande samarbete med andra delar av arbete och etablering, med vårt lokala näringsliv med lokala företagare och även med offentliga arbetsgivare. Det är effektivt och ger resultat i form av anställningar.

Det övergripande problemet med planen är ansatsen, där ett "vi" och "dom" tydligt ställs mot varandra och enklaste, kortaste och billigaste vägen misstas för den optimala. Det är tråkigt och det missgynnar både kommunen, Sverige och individerna.

Vi skulle hellre se att våra motioner om utbildning av förtroendevalda om Barnkonventionen, jämställdhet och andra normer hade gått igenom, då hade några av de här formuleringarna inte funnits med i Handlingsplanen för integration. Genom våra yrkanden vill vi lyfta fram en mer effektiv, konstruktiv och human plan för de få nyanlända som anvisas oss i Vellinge kommun.

Därför yrkar Centerpartiet Vellinge på följande ändringar:

- **Namnet på planen ändras till: "Handlingsplan för integration och inkludering – In i Vellinge"**

- **1.7 Integration:** "Integration är en anpassning av individen" **ändras till** "Integration bygger på en delaktighet av individen".
- "Integrationen bygger på individens egna resurser att bli delaktig och självständig i samhällslivet." **följs av tillägget** "vilket innebär att kommunen ser och lyfter fram de resurser varje individ har och utvecklar de resurserna som är mest gynnsamma för en etablering i det svenska samhället."
- **1.8 Målgrupper:** Punkten 5: **nyanländ ...**"invandrare" ersätts med "individ"
- **1.10 Framgångsfaktorer, sista stycket:** Efter "En framgångsfaktor är att individen har ett arbete och egen bostad." **Lägg till:** "Kommunen måste därför arbeta med långsiktiga bostadslösningar där individerna får möjlighet att etablera sig för framtiden."

- **2.2.2 Ensamkommande barn och unga som fyllt 18 år: Första meningen:** "Då de ensamkommande barnen fyller 18 år slussas de vanligtvis ut i tillfälligt boende eller stödboende" **lägg till:** "...vilket i största möjliga mån ska vara i närområdet så att hen kan fortsätta sin utbildning och behålla sitt etablerade nätverk av vänner, vuxna och andra."
- **Andra meningen:** "Dessa ungdomar har vanligen ett glest nätverk av vuxna vilket innebär att de vänder sig till sin socialsekreterare för praktiskt stöd i olika avseenden." **ändras till** "Många av dessa ungdomar har ett stort stöd av andra vuxna som gode män, lärare, representanter från civilsamhället eller andra kontakter, men även socialsekreteraren ska kunna ge praktiskt stöd i olika avseenden."
- **Näst sista meningen, ändras från negativ till positiv uppmaning:** "Den enskilde anses ha rätt till ekonomiskt bistånd om han/hon efter bästa förmåga försöker bidra till sin försörjning."
- **2.6 Coachning: Punkten 1, sista meningen** "En viktig del i uppdraget är att arbeta med den nyanlände så att denne själv ska hitta egen försörjning och eget boende under eller inför avslutat etableringsprogram." **ändras till nytt förslag:** "En viktig del i uppdraget är att välkomna den nyanlände genom att skapa en positiv och god relation med individen så att hen känner sig inkluderad och delaktig i samhället. Detta är en viktig förutsättning för att individen ska hitta egen försörjning och eget boende under eller inför avslutat etableringsprogram."
- **Punkten 2, sista meningen:** "Samarbetet är basen i coachens arbete för att kunna hjälpa de nyanlända till integration." **ändras till nytt förslag:** "En god relation och gott samarbete är basen i coachens arbete för att kunna stötta individen till aktiv delaktighet i samhället."
- **Lägg till ny sista mening:** "Kommunen har ett ansvar att göra allt för att säkra att ungdomar slutför sin gymnasieutbildning varför boende i närområdet bör tillhandahållas tills gymnasieexamen är färdig. På samma sätt som vårdnadshavare i Sverige har förlängd försörjningsplikt av sina ungdomar tills de tar studentexamen bör kommunen ta det ansvaret för ensamkommande ungdomar."

- **3. Kommunens ansvar och uppgifter för ensamkommande barn. Första meningen i stycke två stryks:** "Ny lagstiftning från 2018 försvårar betydligt för kommunen att placera utanför kommunen vilket innebär att kommunen främst är hänvisad till att hitta familjehem i den egna kommunen." **Andra meningen i stycke två blir därmed sista mening i stycke ett:** Placering i kommunen sker i familjehem eller stödboende.

- **5.1 Bakgrund, mening tre** "har generellt inte kompetens" **ersätts av** "har inte alltid kompetens"
- **Lägg till en ny mening sist i stycket:** "Utbildningsnivån hos nyanlända varierar men personer i etableringsuppdraget under 2023 har ca 25% eftergymnasial utbildning, ca 20% gymnasial utbildning och resterande ca 55% har förgymnasial utbildning (källa Ekonomifakta oktober 2023: De som deltar i

etableringsuppdraget är nyanlända flyktinginvandrare i arbetsför ålder (20–65 år.) Behoven av stöd ser därför olika ut inom gruppen nyanlända. För individer med lägre utbildningsnivå är praktik där arbete och språkträning förenas oftast effektivare för att få vuxna personer etablerade på arbetsmarknaden än renodlad SFI.”

- **5.2 Kartläggning av utbildningsnivån, nyanlända i Vellinge kommun:** I andra stycket används i mening två ordet ”**integrationsplikt**”. Det är ett otydligt ord som också är en morfologisk omöjlighet då det krävs minst två parter som anpassar sig till varandra för att det ska ske någon integration - jämför att integrera två datasystem. Därför är omöjligt att det kan vara en plikt för ena sidan (det ena datasystemet) men inte den andra sidan (det andra datasystemet.) **Vi föreslår istället:** ”...för arbetet med att etablera sig i Sverige...”

- **I sista meningen i punkt ett ändras formuleringen från:** ”Sysselsättningsgraden ska uppgå till 100%.” till ”Sysselsättningen ska uppgå till vars och ens högsta förmåga utifrån en helhetsbedömning.”

- **I punkt 2:** ”Varje individs eget ansvar tydliggörs.” **lägg till:** ”...och förväntningar stäms av för realistiska mål som tydliggör den överenskommelse som ingås.”

- **I stycket efter punkterna kommer meningen:** ”De nyanlända saknar i allmänhet dokumentation som kan verifiera uppgifter om utbildningsnivå och det är i de flesta fall tveksamt om uppgivna utbildningar på gymnasie- och högskolenivå är gångbara på svensk arbetsmarknad.” **ändras i slutet till** ”det är ibland tveksamt om...” **och lägg till ny mening:** ”Det är därför viktigt att titta på kompetenser och erfarenheter likväl som validerad utbildning.”

- **5.2.1 Kommunens mål för samverkan med näringsliv och övriga arbetsmarknaden, punkt 5:** ”De nyanlända ska etablera sig på den reguljära arbetsmarknaden.” skjut in ”...ska efter bästa individuell förmåga etablera sig...”

7.11 Samhällsorientering, efter mening tre: ”Lagen gäller dock inte nyanlända som går i gymnasieskola eller är medborgare i ett land som är anslutet till Europeiska samarbetsområdet.” **yrkar vi på en fjärde mening:** ”Dessa erbjuds dock motsvarande utbildning.”

7.13 Modersmål. Punkt tre: ”Skollagens krav på vårdnadshavare med annat modersmål än svenska och att språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet innebär att elever boende i familjehem eller i HVB-hem inte erbjuds att påbörja modersmål om inte dessa krav uppfylls.” **ger orimliga konsekvenser och ska därför strykas.** En ensamkommande ungdom placerad i svensktalande familj berövas då all språkutveckling i sitt modersmål, vilket måste bedömas vara orimligt och inte i linje med en organiserad etablering i Sverige.

8.1 Kommunen som arbetsgivare: Här finns en stor möjlighet för Vellinge kommun att attrahera nya medarbetare, därför vill vi **lägga till ett nytt sista stycke:** ”Ambitionen är att samtliga handledare utbildas i språkutlärn timer och i att handleda praktikanter som är nya på svensk arbetsmarknad. Det görs med stor framgång i kommuner som Lomma, Sundbyberg och Malmö. Sannolikheten för att praktikperioden blir lyckosam för båda parter med fler intresserade potentiella framtida medarbetare med en ökad förståelse för uppgiften och fler verktyg hos handledarna, ökar påtagligt med en dags utbildning av handledare.”

9. Bostadsförsörjning

En trygg bostad är en förutsättning för att människor ska kunna fokusera på sina studier och arbete. Den sociala exporten som Vellinge kommun bedriver, dvs 24 månaders regeln, är kontraproduktiv för Sverige som helhet, för Vellinge och för de nyanlända som tvingas flytta. De undermåliga bostäder

kommunen idag erbjuder i form av baracker leder till trångboddhet och separation från övriga samhället, vilket illustrerar andemeningen i hela handlingsplanen för integration. Det vill vi ändra på.

Lika för alla och likabehandling betyder inte att alla ska behandla likadant utan att alla ska ges möjlighet att leva sina liv efter lika förutsättningar. Vid särskilda behov bör en särskild behandling erbjudas, vilket gäller bostäder för nyanlända i etablering i de allra flesta andra kommuner i Sverige, även de moderatstyrda.

Kommunens ansvar är att säkra bästa möjliga förutsättningar för en effektiv integration och etablering, och då krävs hållbara bostadslösningar där möjlighet ges att bli en fullvärdig del av samhället. Bostäderna ska vara utrustade med husgeråd och möbler som sängar för det antal personer som ska bo där. Utemiljöerna ska hålla samma standard som VBOAs och VLOAs andra områden och standarden ska vara jämförbar med Vellingebostäder.

9.1 Målsättning för etableringsboende

Vi ställer oss bakom de sex punkterna, målsättningarna, men dessa uppnås inte idag och det finns inga konstruktiva planer eller strategi för att nå målen. Vi har inga ändringsyrkanden här men konstaterar att de befintliga boendena inte är integrerade i samhället. Skolbarnen tar inte hem kompisar då det är för trångt. Bostäderna är inte ekonomiskt hållbara eller affärsmässiga då de dyra barackerna slits ner och inte går att återanvända till andra syften. Att jämföra med det tidigare HVB-hemmet på Fädriften i Falsterbo som nu omvandlas till lägenheter.

Den boendelösning som nu erbjuds är med en kostnad som inte ryms inom individens egenförsörjning då dyra baracker hyrs in. Hyran för dessa är upp till tre gånger så hög per kvm mot t ex övrigt bestånd i Vellingebostäders lägenheter. De senare är också av mycket högre standard.

9.2 Sammandrag av rutin för etableringsboende

Vi har inga ändringsyrkanden här men konstaterar med hänsyn till punkt 5 att grönytor kring etableringsboendena inte av samma standard som övriga kring Vellingebostäder. Där tillhandahålls t ex inga utemöbler, papperskorgar eller lekplatser.

10. Finansiering

Här står: "I Vellinge kommun gäller självfinansieringsprincipen. Det innebär att kostnaderna för kommunens verksamheter för etablering och integration ska finansieras genom medel som tillskjuts kommunen för ändamålet av staten eller andra myndigheter." **Vi yrkar på följande mening i tillägg:** "I de fall kommunen enligt utredning ser en långsiktig ekonomisk nytta av etablerade nyanlända som tillskott på arbetsmarknaden kan kommunala ekonomiska medel tillskjutas.

11.1 Förebyggande arbete

Sista meningen är irrelevant och strykes: "Målet är att få en tryggare kommun med färre brott."

Vellinge 2023-10-04

För Centerpartiet Vellinge

Magdalena Nour

Ottie Andersson

Reservation

Ärende 13. Handlingsplan för integration 2024-2027

Ärendets dnr: Ks 2023/158

Miljöpartiet yrkade bifall till Centerpartiets yrkande samt våra, Miljöpartiets yrkanden, då dessa inte fick bifall, reserverar vi oss mot beslutet.

Nedan är områden yrkade ändring för, markerat med grönt i dokumentet, samt överstrykningar. Enbart de stycken där Miljöpartiet kan komma att yrka tillägg/ändring har medtagits.

1.3 Mål

Kommunens utgångspunkt är att alla vill och kan ta ansvar för sitt eget och sina barns liv men att stöd ibland kan behövas temporärt. Vellinge kommuns insatser skall stödja den nyanlände till eget ansvarstagande för att komma in och etablera sig i det svenska samhället.

- Inom ramen för integration behöver vi jobba för att Vellinges nya medborgare känner sig trygga och välkomnande. Genom att stödja ~~ställa tydligare krav på~~ den som kommit till Sverige och Vellinge kommun för att bygga sig ett eget liv här. Det gäller framför allt vikten av att lära sig svenska språket och att göra sig anställningsbar samt att komma i egenförsörjning. Men integration är mer än ett jobb. En viktig del i integrationen är att ~~anpassa sig efter~~ förstå det svenska samhället och de normer och värderingar som gäller här. God förståelse och kunskap om vad som gäller i Sverige ökar möjligheten att komma in i det svenska samhället.

Genom att arbeta för en hållbar och långsiktig inkludering så tar kommunen ansvar gentemot inte bara nuvarande invånare utan även nästa generations kommuninvånare. Detta då forskning tydligt visar på att mottagandet och inkluderingen av en nyanländ individ kan ge påverkan 2 generationer framåt.

Målet med handlingsplanen är att nå en så bra integration som möjligt genom:

- Ett inkluderande mottagande där individens resurser tillvaratas och ger en mångfald som bidrar till kommunens och regionens utveckling.
- Att de nyanlända under etableringsperioden aktivt deltar i integrationsarbetet för att kunna bli självförsörjande med egen bostad.
- Att de nyanlända blir en integrerad del av Vellinge kommun.
- Ett ökat samarbete mellan de offentliga, privata och ideella sektorerna.

- Att kommuninvånarna medverkar i integrationsarbetet och att kommunen kan tillvarata detta engagemang.
- Att systematiskt kvalitetssäkra och följa upp kommunens mottagande och integrationsarbete.
- En ekonomisk och social hållbarhet.
- Ett inkluderande mottagande som bygger på individens delaktighet i samhället, resurser och förmåga att bli självständig och självförsörjande. Kommunens utgångspunkt är att alla vill och kan ta ansvar för sitt eget liv men att stöd ibland kan behövas. Vellinge Kommuns insatser skall stödja individen till eget ansvarstagande, genom att fokusera på individens behov.
- Tydliga krav på att lära sig svenska språket samt att komma i egen försörjning.
- Särskilt fokus på att få in kvinnorna i samhället genom att de lär sig svenska språket och komma i egenförsörjning.
- Att fokusera på jämställdhet och kvinnors rättigheter som är en viktig del av Vellinge Kommuns värdegrund.
  - Att de som kommer till Vellinge väljer att stanna i Vellinge kommun. Något som ger individen möjlighet att ge tillbaka ekonomiskt och socialt till sin mottagande kommun.

1.4 Styrning och ledning politiskt

Det politiska ledarskapet ska förmedla en tydlighet i kommunens intentioner kring mottagande av nyanlända där integration är en framgångsfaktor för kommunen. Den politiska ledningen följer verksamhetsområdena genom respektive nämnd. Kommunstyrelsen har ansvaret att ta fram strategi för integration samt följa upp dess mål och indikatorer, att systematiskt kvalitetssäkra och följa upp. Kommunstyrelsen har det kommunövergripande bostads- och samhällsplaneringsansvaret samt de strategiskt övergripande sysselsättnings- och arbetsmarknadsfrågorna som ankommer på kommunen. KS ansvarar även för avtal med Arbetsförmedlingen eller annan part.

Då integrationen kräver många samverkande organisationer och aktörer är uthållighet och hållbarhet i genomförandet av handlingsplanen viktigt för en långsiktig integration.

1.7 Integration

Integration är en ömsesidig anpassning delaktighet av samhälle och individ. Integrationen bygger på att stärka individens egna resurser att bli delaktig och självständig i samhällslivet. Vellinge kommun anser att svenska språket, utbildning, arbete, en ordnad bostad, trygghet, förståelse och respekt för det svenska samhällets grundläggande värderingar är förutsättningar för integration i samhället. Dessa delar är därför prioriterade satsningar i Vellinge kommuns integrationsarbete. Genom att planera för och arbeta med dessa fokusområden ska vi nå en god integration. Jämställdhet och kvinnors rättigheter är en viktig del av Vellinge Kommuns värdegrund. Det är viktigt att detta genomsyrar allt

integrationsarbete. Etableringsenheten och elevhälsan får ett särskilt uppdrag att arbeta med kvinnors jämställdhet och deltagande i samhällsintegrationen.

Handlingsplanen anger inte när en person anses integrerad. Den perioden kan uppgå till fler år än planens omfattning och skilja sig från individ till individ. De nyanlända ska även efter etableringsperioden ges möjligheter och stöd att bli en integrerad del av Vellinge kommun.

1.9 Vellingemodellen

Vellingemodellen utgår från Vellinge kommuns vision *Bästa möjliga livskvalitet – för dig och kommande generationer*. Målsättningen för Vellingemodellen är att medverka och bidra till att den enskilde får utveckla sina personliga resurser för att leva och ta ansvar för ett självständigt liv. Detta gör Vellingemodellen genom att den genomsyras av ett individfokus. Målgrupp för Vellingemodellen är bl.a. ensamkommande barn, nyanlända men även arbetslösa ungdomar och andra grupper som av olika anledningar kan riskera utanförskap.

Med tydliga krav, individfokus och med svenska språket i centrum ska samtliga individer lämna både grund- och gymnasieutbildning med fullständiga betyg. All evidens visar att en förutsättning för ett självständigt liv är en gymnasieutbildning med minst godkända resultat. Utbildning är den viktigaste skyddsfaktorn för att skapa förutsättningar för ett självständigt liv. Därför ska kommungemensamma riktlinjer tas fram för att säkerställa att målgrupperna för integrationsplanen deltar i utbildningsinsatser. En ökad samverkan mellan skola och socialtjänst är viktig. Socialsekreterare kan med fördel arbeta mer med hembesök.

Då utbildningsbakgrunden varierar för de ensamkommande barnen, är det viktigt att individuella utbildnings- och studieplaner utformas och följs upp kontinuerligt. Vellingemodellen innebär integrering av nyanlända elever i klass/undervisningsgrupp, utifrån rektorns beslut för att motverka segregation och ge goda förutsättningar för utveckling i svenska språket.

Kommunen har som högt prioriterad målsättning att nyanlända elever, förutom i enskilda fall där speciella omständigheter talar så emot, skall spridas ut så brett som möjligt bland kommunala och fristående skolor och förskolor. Kommunen har en positiv förväntan på att fristående skolor och förskolor vill bidra till förverkligandet av denna målsättning. För att detta ska fungera bra med de resurser som finns, så erbjuds lärare möjlighet till fortbildning avseende svenska som andra språk.

1.10 Framgångsfaktorer

Framgångsfaktorer i integrationsarbetet är en sammanhållen organisation som arbetar utifrån sitt ansvarsområde mot gemensamma mål med individen i fokus. Vellingemodellen är ett av redskapen, för medarbetarna, att med en gemensam metod kunna arbeta för att ta tillvara den enskildes resurser.

Kontinuerliga uppföljningar av integrationsarbetet på olika nivåer, från individnivå till en kommunövergripande nivå, är ytterligare en framgångsfaktor i kommunens integrationsarbete.

En framgångsfaktor är att individen har ett arbete och egen **bestående** bostad. Vellinge kommun arbetar med rätten till egenförsörjning där egna resurser alltid ska tillvara tas och med möjlighet till hjälp genom stöd och coachning. Kommunen måste därför arbeta med långsiktiga bostadslösningar där individerna får möjlighet att etablera sig inför framtiden.

En framgångsfaktor är transparens och en tydlig samordning, som skapar en bra sammanhållen process mellan instanserna. Med en effektiv process både för nyanlända och personal. Att det kan ges handledning, rådgivning och fortbildning för personalgrupper och enskilda i frågor om flyktingmottagning och integration.

2.2.2 Ensamkommande barn och unga som fyllt 18 år

Då de ensamkommande barnen fyller 18 år slussas de vanligtvis ut i tillfälligt boende.-Dessa ungdomar har vanligen ett glest nätverk av vuxna vilket innebär att de vänder sig till sin socialsekreterare för praktiskt stöd i olika avseenden. De ungdomar som är placerade på HVB externt, kommer att slussas ut i den kommun där de är placerade. Den enskilde kan inte anses ha rätt till ekonomiskt bistånd om han/hon inte efter bästa förmåga försöker bidra till sin försörjning. För ensamkommande ungdomar som uppbär försörjningsstöd ska därför krav ställas på studier, praktik eller arbete.

Ensamkommande unga med avslagsbeslut

Särskild hänsyn ska tas till ensamkommande barn som fyllt 18 år eller förklarats vara 18 år och är etablerade med stöd, vänner och skola i Vellinge kommun. Ambitionen från kommunen är att möjliggöra att dessa ungdomar erhåller ett boende i kommunen för att kunna fullfölja sina studier på orten.

2.2.4 Tolkjänster

Enligt Förvaltningslagen ska en myndighet använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska. Även skolorna ska erbjudas tolktjänst vid behov. Vid behov av tolktjänst ska mest kostnadseffektiva alternativ användas.

2.5.1 Individuell handläggning

Om nyanländ söker extra etableringsinsatser i kommunen, görs en bedömning av socialsekreteraren på Vuxenheten, om det finns behov för extra insats, från Etableringsenheten. Extra etableringsinsats kan först bli aktuell efter 4 veckor av grundläggande insatser från Etableringsenheten, dvs Ankomsten.

Vid behov av extra insats aktualiserar ansvarig socialsekreterare en vuxenutredning enligt 11:1 SoL. Utredningen ska innehålla beskrivning av insats och behov. Utredningen ska även tydligt beskriva hur behovet kan tillgodoses med hjälp av extra etableringsinsats. Insatsen ska vara tidsbegränsad och leda till att personen i fråga ska kunna bli självständig med hjälp av extra insatsen. Uppföljning görs med socialsekreterare, etableringscoach och familjen efter halva beslutade insatstiden.

Exempel på anledningar till behov av extra insatser från Etableringsenheten:

- Analfabetism/Illitteracitet
- Kvotfamilj

- Hushåll där en eller flera personer har funktionsnedsättning
- Personer som är sjukskrivna eller har andra svårigheter
- Pensionär
- Bostadslös
- Ensamstående föräldrar

För att etableringen ska ges bästa möjlighet för att utföra uppdraget inom extra stöd angående analfabetism så bör SFI göra en kartläggning av deras studenter med låg eller ingen skolbakgrund kring deras progression samt inlärningsförmåga. Underlagen ligger till grund för etableringens fortsatta stöd för individen och blir ett stöd för etableringens fortsatta arbete med individens väg mot självständighet.

2.6 Coachning

Etableringscoachens uppdrag är att utifrån bedömd insats från vuxenheten arbeta med beställd insats för att utveckla de nyanländas personliga resurser och främja deras möjligheter till ett självständigt liv. I tjänsten ingår det att praktiskt stödja, vägleda och motivera de nyanlända till integration och etablering i det svenska samhället. Det kan gälla att praktiskt vägleda till utbildning, arbete, boende och deltagande i lokalsamhället. Arbetet innebär ett nära samarbete med socialsekreterare inom Vuxenheten och Arbetsförmedlingen. När nyanländ anländer till kommunen leds introduktionsarbetet av etableringscoachen. Introduktionsarbetet kallas Ankomsten. En viktig del i uppdraget är att arbeta med den nyanlände så att denne själv kan ~~ska~~ hitta egen försörjning och eget boende under eller inför avslutat etableringsprogram.

7.3 Tillgång till förskola

Nyanlända med barn i förskoleåldern uppmanas att skriva in sina barn i förskoleverksamheten. Förskolan är en viktig del i barnets språk- och identitetsutveckling och genom förskolan stärks barnets tvåspråkighet och kulturtillhörighet. Förskolan ska aktivt följa och arbeta med språkutveckling hos nyanlända barn.

Det ska finnas kommunövergripande riktlinjer för hur barnet och deras föräldrar introduceras i verksamheten för att skapa förståelse för och delaktighet i barnets utveckling. Detta gäller för förskola och grundskola. Etableringsplanen, som upprättats mellan den nyanlända och Arbetsförmedlingen, har krav på deltagande och planerade aktiviteter såsom SFI, kurs i samhällsorientering och olika typer av arbetsmarknadsaktiviteter.

I dagsläget har Vellinge kommun hög efterfrågan på förskoleplats hos både kommunala och fristående förskolor. Lagstiftningen ställer krav på att en förskoleplats ska erbjudas inom 4 månader från det att ansökan kommer in. Kraven i lagstiftningen uppnås i dagsläget av Vellinge kommun.
Satsa på att förskola finns inom rimligt avstånd till bostaden.

7.4 Rätten till utbildning i grundskolan samt SFI och IM

Asylsökande barn och ungdomar ska tas emot i skolan så snart det är lämpligt med hänsyn till elevens personliga förhållanden, dock senast en månad efter ankomsten. Nyanlända kan tas emot i såväl kommunala som fristående verksamheter. Ensamkommande asylsökande barn har rätt till utbildning, dock inte skolplikt. Ensamkommande barn med tillfälligt eller

permanent uppehållstillstånd har däremot skolplikt. Barn till nyanlända är en grupp som redan innehar uppehållstillstånd när de hänvisas till kommunen och har därmed skolplikt.

En nyanländ vuxen har från och med andra kalenderåret det år hen fyller 16 år rätt att delta i SFI. Från och med 1 januari 2017 är det en rättighet att gå utbildningar inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå för att bli behörig till högskola eller yrkeshögskola.

Den 1 januari 2018 fick vi en ny lag som innebär utbildningsplikt för nyanlända med kort utbildning. Utbildningsplikten innebär att alla nyanlända som tar del av Arbetsförmedlingens etableringsinsatser och som bedöms vara i behov av utbildning för att kunna komma i arbete, kan anvisas att söka och ta del av utbildning, annars kan ersättningen dras in.

Dessa individer har samma närvaroplikt som övriga studerande på Vellinge Lärcenter, alltså om den studerande inte har varit på sina lektioner eller visat progression inom kursen under tre veckor skrivs eleven ut. Den tidigare individuella handlingsplanen kommer att ersättas med ett etableringsprogram. Utbildningsplikten ska följas upp och eventuell frånvaro ska rapporteras till samtliga enheter (socialtjänst, etableringsavdelning, utbildningsavdelning samt Arbetsförmedlingen). För möjlighet till kontinuitet i skolgången ska viss del av skoldagen, exvis förmiddagarna, inriktas på prioritering av just skolan.

Elever skrivs in i den skolform som är aktuell för deras ålder. När Migrationsverket beslutar om uppskrivning av ålder, ska ny skolformsplacering göras för fastställd ålder.

SFI med yrkesinriktning erbjuds i hela Skåne genom samverkan. Utbildningarna kan kombinera kurser inom SFI/SVA med yrkeskurser inom Komvux, alternativt genomföras inom Yrkes-SFI. Yrkesutbildningarna har tagits fram för ökad matchning mellan individ och arbetsliv och har olika antagningskrav och omfattning. Genom en aktiv studie- och yrkesvägledning ges information om yrkesutbildningarnas utbud och möjligheter.

7.11 Samhällsorientering

Varje kommun ska se till att nyanlända invandrare, enligt 5 § lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare, erbjuds samhällsorientering. Lagen gäller för nyanlända invandrare som har fyllt 18 år men inte 65 år är folkbokförda i kommunen och har beviljats uppehållstillstånd. Lagen gäller dock inte nyanlända som går i gymnasieskola eller är medborgare i ett land som är anslutet till Europeiska samarbetsområdet. Utbildningen är på 72 timmar och ska erbjudas på den studerandes modersmål.

Samhällsorienteringen syftar till att underlätta de nyanländas orientering i arbets- och samhällslivet. Samhällsorienteringen ska ge en grundläggande förståelse för det svenska samhället och en grund för fortsatt kunskapsinhämtande. Målet ska vara att deltagarna utvecklar kunskap om:

- De mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna.
- Den enskildes rättigheter och skyldigheter i övrigt.
- Hur samhället är organiserat, och
- Praktiskt vardagsliv.

- Frågor om rättigheter och skyldigheter samt barnuppfostran, jämställdhet och hedersvåld ska vara ett obligatoriskt inslag i samhällsorienteringen. Särskilt informationsmaterial ska tas fram.

Vellinge kommun tillhandahåller samhällsorientering både i egen regi via Vellinge lärcenter och via externa anordnare. Samhällsorienteringen är en del av Välkomsten, som organiseras och erbjuds av Vellinge lärcenter. Välkomsten innehåller 9 moduler där varje modul innehåller såväl information från ett nationellt perspektiv som ett lokalt perspektiv:

Integration är att mötas och ha utbyte av varandra. Inte ensidig plikt. Integration handlar om att känna tillhörighet i samhället. Det betyder att alla ska känna sig som en del av det svenska samhället. En idé kan vara att vi istället talar om Social sammanhållning, som handlar om ett samhälle för alla. Ett samhälle där människor känner att de ingår i en gemenskap och har tillit och tilltro till varandra och till samhälls-institutioner.

- En viktig del av integrationen är att anpassa sig efter det svenska samhället och de normer och värderingar som gäller här. Information om svenska värderingar och hur Sverige fungerar ska ges till alla tidigt och tydligt. Normer baserade på kultur eller religion får inte hindra någon från möjligheten att komma till sin rätt och att leva sitt liv i frihet.
- Samhällsorienteringen är obligatorisk för alla vuxna nyanlända och ska befästa att integration är en plikt samt belysa vikten av det svenska språket, eget arbete samt de rättigheter och skyldigheter som gäller här. Ökat fokus på kvinnors och barns rättigheter.
- Införa en examination, ett samhällstest efter genomförd kurs. Komplettera om man inte klarar provet. Alla ska ha genomgått samhällsorienteringen inom ett år efter att etableringstiden inletts.
- En nionde modul läggs till i Samhällsorienteringen med fokus på att motverka hedersrelaterat våld och förtryck, utgångspunkt tas i det särskilda informationsmaterial som tagits fram med innehåll som exempelvis samlevnadsetik, sexuell hälsa, individuella fri- och rättigheter, sexuell läggning och jämställdhet.
- En tionde modul läggs till om Barnkonventionen

1. Att komma till Sverige och Vellinge
2. Att bo i Sverige och Vellinge
3. Att försörja sig och utvecklas i Sverige och Vellinge
4. Individens skyldigheter och rättigheter
5. Att bilda familj och leva med barn i Sverige och Vellinge
6. Motverka hedersrelaterat våld och förtryck
7. Att påverka i Sverige och Vellinge
8. Att vårda sin hälsa i Sverige och Vellinge
9. Att åldras i Sverige och Vellinge
10. Barns rättigheter enligt Barnkonventionen.

7.13 Modersmål

Med vissa undantag enligt Skollagen vad avser de nationella minoritetsspråken, nordiska språk och adoptivbarn gäller nedanstående för modersmålsverksamheten i Vellinge:

- Elevernas kunskapsnivå testas innan modersmålsundervisning erbjuds för att säkerställa att eleverna uppfyller skollagens krav om grundläggande nivå i grund- och grundsärskolan eller god nivå i gymnasieskolan, i aktuellt språk.
- Modersmålsundervisning erbjuds i grundskolan, grundsärskolan och gymnasiet och bedrivs efter/innan ordinarie schema, det vill säga ordinarie schema bryts ej och undervisningen sker utöver den timplan som fastställts för aktuell grund- och grundsärskola (om det inte är språkval) eller som utökat program i gymnasieskolan (om det inte är individuellt val).
- Skollagens krav på vårdnadshavare med annat modersmål än svenska och att språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet innebär att elever boende i familjehem eller i HVB-hem inte erbjuds att påbörja modersmål om inte dessa krav uppfylls.
- Miniminivån om minst fem elever som ska önska modersmålsundervisning för att skyldighet att anordna sådan uppkommer ska enligt skol- och gymnasieförordningarna räknas per huvudman och språk.
- Modersmål erbjuds enligt skollagen under sammanlagt sju läsår under elevens skoltid.
  - Modersmålsgrupperna ska vara små och tillgängliga.

(Skollagen 10 kap. 7 §, 11 kap. 10 §, 15 kap. 19 §, Skolförordningen 5 kap. 8 och 10-11 §§, 9 kap. 6 § och Gymnasieförordningen 4 kap. 7 och 17-19 §§).

9. Bostadsförsörjning

Vellinge kommun är en attraktiv bostadskommun med stor efterfrågan på alla typer av bostäder. Vellinge kommun har en utmaning när det gäller bostadsförsörjning för nyanlända och andra målgrupper med behov av bostad.

Vi erbjuder etableringsboende, tillfälligt boende, under etableringstiden i max 24 månader-48 månader beroende på behov. Därefter har individen ett eget ansvar att ordna eget boende. I Vellinge gäller lika för alla, och nyanlända har ingen förtur i bostadskön. Nyanlända har tillgång till bocoach som bistår under processen.

En ordnad bostadssituation är grunden för att kunna integreras och ge basala möjligheter till en trygg tillvaro. I detta ingår också att sträva efter att kunna erbjuda ett boende på samma plats över tiden.

För gruppen ensamkommande barn med behov av HVB-placering kan kommunen idag erbjuda placering i kommunen. Då den statliga ersättningen för ensamkommande barn inte täcker de faktiska kostnaderna för HVB-placeringarna i kommunen, genererar detta ett ekonomiskt underskott.

9.2 Sammandrag av rutin för etableringsboende

- BR-fastigheter skriver kontrakt om ~~12~~ 24 månader med avstående av besittningsrätt med den nyanlända. Hyreskontrakten är en tillfällig boendelösning och detta kommuniceras

tydligt vid kontraktsskrivningen. Information kring de förutsättningar som gäller i Vellinge avseende hyreskontrakt ska ges muntligt och tydligt säkras att mottagaren har förstått villkoren. Detta bör ske vid fler tillfällen än vid kontraktsskrivningen.

- .
- Besittningsskydd är inte aktuellt när kommunen hyr ut etableringsboende eller lägenheter för sociala ändamål.
- Det är möjligt att få hyreskontraktet på etableringsbostaden förlängt med max 12 månader åt gången, dvs total hyrestid för aldrig överstiga 24-48 månader. Bedömning om förlängning görs utifrån kriterier såsom skötsamhet i boendet, dvs följsamhet av gällande regler för boendet, att hyran har betalats i tid, och att den nyanlände följer uppgjord planering med Arbetsförmedling, SFI och etableringscoach.
- Under boendetiden ansvarar etableringscoachen för att stödja den nyanlände i bostadssökande.
  - För att ge möjlighet till nyanlända att söka egen bostad ska information om uppsägningen lämnas i god tid, senast sex månader före kontraktets sista dag. Själva uppsägningen sker sedan senast en månad innan tiden upphör.
  - Om nyanländ, som planerar stanna i kommunen inte lyckats få en bostad efter etableringsboendet ska kommunen aktivt agera för att lösa bostadssituationen, då en bostad är en förutsättning för en framgångsrik integration
- Grönnytor och drift ansvarar Vellingebostäder för.

9.3 Strategier för en väl integrerad bostadsförsörjning

Vellingebostäder får i uppdrag att:

5. Arbeta med att engagera privata fastighetsägare att hyra ut bostadslösningar till olika grupper med behov av etableringsboende eller bostadssociala hyreskontrakt. Privatpersoner kan hyra ut rum, gäststugor, Attefallshus eller delar av hus till Vellingebostäder, som i sin tur hyr ut alternativt förmedlar till aktuella målgrupper.
6. Ta fram nya koncept och samarbetsformer för att få fram bostadslösningar till olika grupper med behov av etableringsboende eller bostadssociala hyreskontrakt genom att exempelvis: - attrahera människor med stora lägenheter i Vellingebostäders bestånd att hyra ut delar av lägenheten eller – initiera och presentera lösningar för flyttkedjor till mindre lägenheter.
7. Inventera möjliga fastigheter att förvärva för ändamålen.
8. En översyn av modellen för hyressättningen av etableringsboendena skall göras för att göra det möjligt för de nyanlända att klara sin hyra med den statliga ersättningen och inte behöva kompletterande försörjningsstöd

Avdelningen för samhällsbyggnad får i uppdrag att:

- Att använda Markreservation. Kommunen säkrar att byggherrar erbjuder kommunen att hyra 10% av antalet nya bostäder, under en 4-års period.

11.4 Budskap och kanaler

- Erbjudna organisationer och företag att kommunicera via kommunens kanaler kring de möjligheter man kan erbjuda.
-

12. Kommunikation

- Information ska omfatta de definierade målgrupperna. Vägledning till både dessa, medborgare, medarbetare, företagare ska vara tydlig, kronologisk och med enkla vägar att få svar på frågor. "En väg in" ska eftersträvas, á la Företagslots principen. Möjlighet till information på fler, relevanta språk.
  - Transparens och möjlighet att följa sitt ärende under handläggningstiden.
  - Utgångspunkt "Gör inte människor rätt har vi informerat för dåligt."
-

Angela Everbäck

Miljöpartiet de gröna Vellinge

SOCIALDEMOKRATERNA I VELLINGE

Kommunstyrelsen den 10 oktober 2023

Dagordningens punkt 15, Handlingsplan för integration

Protokollsanteckning:

I anledning av planen ville Socialdemokraterna i Vellinge se en återremiss.

Främst en bearbetning till ett bättre språkbruk som inte är så generellt utformat när vi ställer krav på individen för en inkluderande och framgångsrik integration och en bättre anpassning till hur hela frågan utvecklats på riksplanet sedan den senaste planen antogs i kommunen.

Det är en hänsyn varje parti rimligtvis måste ta.

Vi menar i en sådan viktig fråga som denna, med en bättre anpassad och utformad integration kommer fler individer i adekvata arbeten och vi får så t o m kanske ett bättre slutresultat och dessutom mycket snabbare.(Jfr befintlig forskning)

Vi menar att alla som förstår att landet behöver en fortsatt tillväxt delar denna uppfattning. Inte minst med tanke på hur födelsetal och befolkningsutveckling utvecklar sig.

Sverige har i likhet med många andra länder en åldrande befolkning. Allt fler lever till en högre ålder och fertiliteten är lägre än någonsin. Eller som en annan nationalekonom uttryckt saken:"Det står alldeles för många vaggor tomma i hela Europa."

Andelen som är i arbetskraften minskar, medan andelen äldre som lämnat arbetskraften ökar. Denna utveckling motverkas av att allt fler arbetar till en högre ålder, men inte minst av att Sverige sedan länge har en omfattande invandring av personer i aktiv ålder.

Även dessa får barn som efter hand kommer i den ålder då de ingår i arbetskraften och deras barn kan efter hand påverka befolkningens sammansättning efter ålder.

Då dessutom frågan blev föremål för omröstning i KS menar vi att fakta som alltid rensar frågeställningarna vad vi vet här och nu skulle tjäna både kommunens och landets syfte.

Vi vill tro, att i en tvärpolitisk gruppering eller bilateralt, det är möjligt att komma fram till en mer genomreflektad plan, som ett flertal kommuninvånare med korrekt information skulle omfatta i sak och realpolitiskt.

Detta har nu varit en mer ekonomisk utgångspunkt för vårt resonemang vilket inte förtar att det synsättet också främjar en allt mer humanistisk syn på människovärdet och de som ska integreras.

Vi i Socialdemokraterna vill ogärna avstå från att rösta i en sådan här viktig fråga bara för att vi inte processat den på ett sätt där hänsyn tas till språkliga nyanser av stor vikt som också har och får en styrverkan för politiken.!

För Socialdemokraterna i Vellinge
Höllviken den 12 oktober 2023

Orvar Turegård
Gruppledare(s)

KS 2023-10-10

Sverigedemokraternas yrkande i ärende 14, taxor och avgifter 2024

Sverigedemokraterna yrkar att taxor och avgifter för 2024 ändras enligt följande.

1. Jordbruksarrende för ekologisk odling med pris 4000 kr per hektar stryks ur kommunstyrelsens taxor och avgifter 2024.
2. Avgift 2024 för trygghetslarm ska vara 227 kr per kalendermånad.
3. Abonnemang vid lån av hjälpmedel ska vara avgiftsfritt.

Karl-Johan Persson (SD)
Ledamot i kommunstyrelsen
Vellinge kommun